

Carsten Niebuhr Biblioteket

En bogserie om islamisk kultur **16:2008**

**Leila Ahmed og
Kvinder og køn
i islam**

Af Pernille Bramming

**Da min tante og jeg
smed sløret**

Af Birgitte Rahbek

**Holdninger i
udvikling**

Ligestillingsspørgs-
målet blandt skandi-
naviske muslimer
Af Anne Sofie Roald

**Ghorratulein og
kvindesagen i Iran**
Af Haideh Daragahi

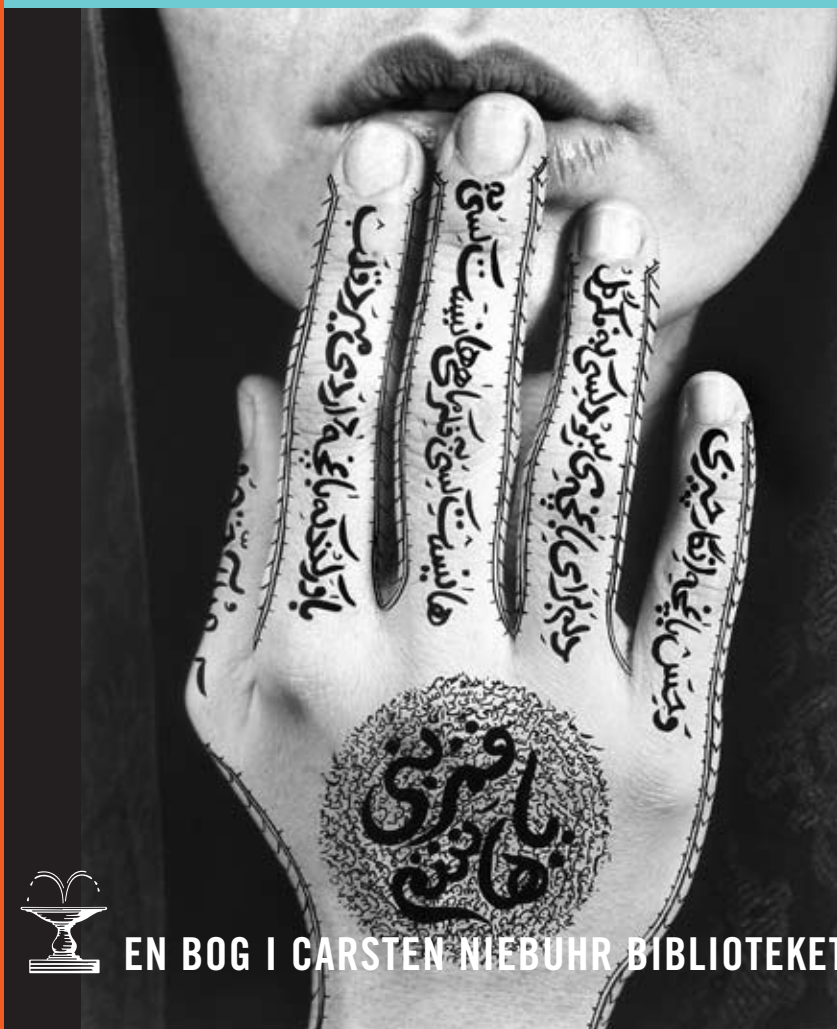
**Kvindens status i
Iran efter næsten
30 års kamp**
Af Elaheh Rostami-
Povey

Kvinder og køn i islam
er den sekstende udgiv-
else i Carsten Niebuhr
Biblioteket, en serie,
som C.L.Davids Fond og
Samling udgiver sammen
med Carsten Niebuhr
Afdelingen, Københavns
Universitet, med det
formål at gøre lodige
bøger om islamisk kultur
tilgængelige på dansk.

Brug bestillingskortet
bag i bladet

www.cnbib.dk

Kvinder og køn i islam

EN BOG I CARSTEN NIEBUHR BIBLIOTEKET

Carsten Niebuhr Biblioteket

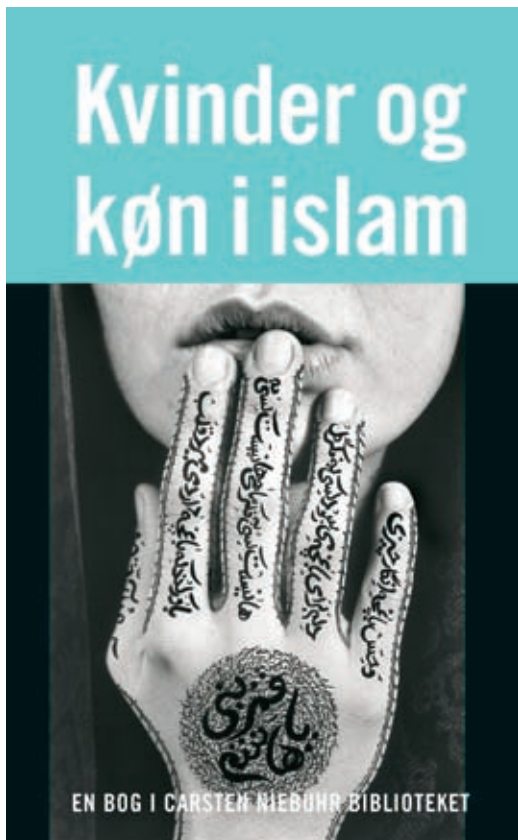
Carsten Niebuhr Biblioteket er en bogserie om islam og islamisk kultur og historie. Nogle af bindene i serien oversættes til dansk, andre bliver skrevet direkte. De henvender sig alle til den ikke-specialiserede læser og tilrettelægges efter de bedste traditioner for dansk bogarbejde, omsat til det 21. århundrede.

Carsten Niebuhr Biblioteket udgives i fællesskab af C.L.Davids Fond og Samling og Carsten Niebuhr Afdelingen på Københavns Universitet. Titlerne i serien udvælges af en redaktion bestående af redaktør Pernille Bramming, arkitekt, professor Hans Munk Hansen og professor, Dr. phil. Jakob Skovgaard-Petersen.

Sidste udgivelse i serien var *Kvinder i Koranen* af Barbara Freyer Stowasser. De næste er *Rumi før og nu*, *Øst og Vest* af Franklin Lewis, *Islamisk kunst og arkitektur* af Robert Hillenbrand og *Carsten Niebuhrs Beskrivelse af Arabien*.

Hver udgivelse i serien har sit eget præsentationsblad. Bøger og blade kan bestilles på kuponen.

Carsten Niebuhr Biblioteket udsendes på Forlaget Vandkunsten.

Leila Ahmed: **Kvinder og køn i islam. En moderne debats historiske rødder.**

Oversat af Birgitte Rahbek og tilrettelagt af Carl-H.K. Zakrisson og Åse Eg Jørgensen.

12 × 19,5 cm, 448 sider, indbundet.

Pris 249 kr. (abonnementspris 200 kr.)
ISBN 978-87-7695-043-9.

Leila Ahmed: Kvinder og køn i islam. En moderne debats historiske rødder

Den amerikanske kvindehistoriker Leila Ahmed skriver i denne bog om de historiske rødder til en moderne debat.

Undertrykker de islamiske samfund naturnødvendigt kvinder? Bør man opfatte den islamiske kvindemode med igen at bære tørklæde og slør som et udtryk for tilbageslag eller som symbol på en tilbagevenden til en »ren« islam, der er retfærdig og fair for begge køn?

Leila Ahmed bringer nye perspektiver ind i debatten ved at udforske dens historiske baggrund og følge synet på kvinder og køn fra oldtiden til i dag.

En bog med interesse for et meget stort publikum.

Forsidebilledet er af Shirin Neshat: *Untitled (Women of Allah)*, 1996. Courtesy Gladstone Gallery, New York.

Leila Ahmed blev i 1999 den første lektor i Kvindestudier i Religion ved Harvard Divinity School, og i 2003 blev hun udnævnt til Victor S. Thomas professor. Foruden *Kvinder og køn i islam* har hun udgivet *A Border Passage: From Cairo to America – A Woman's Journey*, *Edward William Lane: A Study of His Life and Work and of British Ideas of the Middle East in the Nineteenth Century* og en lang række artikler, heriblandt »Arab Culture and Writing Women's Bodies« og »Between Two Worlds: The Formation of a Turn of the Century Egyptian Feminist.« Foto: Harvard Divinity School.

Pernille Bramming Leila Ahmed og Kvinder og køn i islam

Profeten Muhammed indgik som 25-årig ægteskab med sin chef, den rige og 15 år ældre købmandsenke, Khadija. De levede frem til Khadijas død 25 år senere i et monogamt ægteskab. I dag er der dog mere fokus på de 12 koner, profeten tog sig efter Khadijas død, ligesom det ofte går i glemmebogen, at der blandt beduinstammerne på Den arabiske Halvø på profetens tid var både flerkoneri og flermaderi. Eftersom stammerne havde kollektiv ejendomsret, var der ikke noget, der skulle gå i arv til enkeltpersoner, og derfor betød det ikke så meget, om man vidste, præcis hvem der var far til hvem. Skilsmisse var også noget nemmere end i dag: kvinden vendte teltåbningen den modsatte vej, så vidste manden, at han ikke var velkommen. ■ Dette og meget, meget mere fremdrager Leila Ahmed i bogen *Kvinder og køn i islam*, ligesom hun analyserer hvorfor, det er blevet om ikke glemt så i hvert fald parkeret langt ude på et sidespor i fortællingen om islam. Og hun argumenterer for på ny at rette øret mod det, hun betegner »islams etiske stemme«. ■ »Jeg læste den ud i en køre, fordi den var så fascinerende og oplysningerne så uventede,« skriver Doris Lessing i *Independent on Sunday*, da bogen udkom i 1992, og samme reaktion har mange andre givet udtryk for. ■ »Ahmeds intense bog vil afgørende blive en klassiker (..) Den giver muslimske kvinder vores retmæssige plads tilbage; i centrum af vores historie,« skriver den syriske forfatterinde, Rana Kabbani, i *The Guardian*. ■ I dag står Leila Ahmeds bog da også som en klassiker. Endvidere har hun haft stor succes med sit efterfølgende værk, selvbio-

Pernille Bramming (f. 1959) er debatredaktør på Weekendavisen, hvor hun også dækker de arabisk-talende lande. Hun er uddannet cand. mag. i samfundsfag og fransk fra RUC og har boet i Cairo fra 1991-1996, hvor hun var Mellemøsten-korrespondent for

dagbladet Politiken. Hun har foretaget rejser til de fleste arabiske lande samt Iran og Afghanistan og har bidraget med artikler om Mellemøsten til diverse antologier og tidsskrifter. Hun er medlem af Carsten Niebuhr Bibliotekets redaktion.

grafien *A Border Passage. From Cairo to America – A Woman's Journey*. Den udkom i 1999 og slutter, hvor arbejdet med *Kvinder og køn i islam* blev påbegyndt: i 1979, hvor hun bliver ansat ved Kvindestudier på University of Massachusetts i USA. ■ I begge bøger finder man Leila Ahmeds markante værdsættelse af sit eget køn og af de kvindelige fællesskaber og det kvindesammenhold, som har præget både hendes opvækst i Cairo, hvor hun blev født i 1940 og hendes studieår på Girton College i Cambridge. Hun levede i sin barndom i en kvindeverden, hvor moderen, mostre, fastre og tjenestepiger befolkede hendes liv. Livskloge, omsorgsfulde og belæste kvinder, som videregav deres indsigt ved den daglige eftermiddagste. Hos dem møder hun den hverdagens religiøsitet, som hjælper den enkelte til at leve ved at give livet mening. Det er den muslimske praksis og den fortolkning af islam, hun siden lader indgå i betegnelsen »islams etiske stemme«, og som hun ser som en modsætning til islamismen. ■ Begge Leila Ahmeds forældre var politisk engagerede, og som teenager var hun vidne til det britiske kolonistyre og kongemagtens sidste dage i Ægypten, samt De frie Officerers magtovertagelse i 1956. De efterfølgende årtier med arabisk socialisme grundlagde en solid skepsis overfor marxismen hos hende, og hun blev en arg modstander af den arabiske nationalisme, hvis stræben efter »enhed« efter hendes mening indebar undertrykkelse af den meget lange række af etniske, sproglige og religiøse mindretal i de arabisk-talende lande. I sin PhD-afhandling om Lord Cromer, den britiske generalkonsul i Ægypten fra 1883 til 1907 gør hun op med det britiske kolonistyre og viser, hvordan det satte udviklingen af både sundhedsvæsen, industri og uddannelsessektoren væsentligt tilbage ved blandt andet at forhindre kvinder i at få en højere uddannelse. ■ Leila Ahmed har studeret i både England og USA, og *Kvinder og køn i islam* er på mange måder frugten af årtiers intellektuelt arbejde. Hendes kritik af fundamentalisme, islamisme, mandschauvinisme, socialisme, kolonialisme og racisme sammentænkes heri og løftes op til en kritisk fremstilling af den gængse fortælling om den muslimske kvinde.

Birgitte Rahbek Da min tante og jeg smed sløret

En forårsdag i 1977 opsøgte jeg i et af Cairos velhaverkvarterer den ene af de tre kvinder, der i 1923, som de første, smed sløret i Egypten. Cézanne Nabarawi – i Leila Ahmeds bog omtalt som Saiza – var en spinkel kvinde på 80 år, der dengang endnu havde syv år tilbage (1897-1985). Hun havde været en nær ven og protégé af den egyptiske feminisme-førstedame, Huda Sha'rawi. ■ Jeg havde altid forestillet mig den egyptiske »afsløring« som en dramatisk scene hvor tre sorthårede kvinder triumferende river sløret af og holder det vajende i vejret, idet de stiger ud af toget i Cairo. Virkeligheden havde imidlertid taget sig lidt mere afdæmpet ud, kunne Cézanne Nabarawi fortælle:

»I 1923 var min far og Ali Pasha Sha'rawi [Huda Sha'rawis mand] død. Det vil sige, at de to mænd, som kunne have forhindret os i at lægge sløret, ikke var længere. På grund af deres død bar vi sørgeslør. På turen tilbage fra kongressen i Rom sagde jeg til fru Sha'rawi: »Hør tante, vi har ikke været i Rom, det vil sige været emanciperet, for så at vende tilbage til Egypten og på ny bære slør.« Hun svarede: »Ok Cezanne, vi får se.« Fra Alexandria tog vi toget til Cairo, og da vi ankom, sagde hun: »Nu skal du bare se hvordan vi gør. Vi løfter sløret og sætter det fast sådan her i siderne, så ser man blot ansigtet og vi beholder aba'en [overdragten] på.«

Det var fantastisk. Det ville have været vanskeligt for mig at have gjort det alene, for folk ville have forsøgt at skræmme mig og have sagt modbydelige ting. Men fru Sha'rawi kunne, for hun havde stået i spidsen for den nationale bevægelse og var beundret af alle. Så på den ene

side beskyttede hun mig og på den anden side opmuntrede jeg hende. Flere år efter skrev man i aviserne, at man havde modtaget os ved at smide tomater og jeg ved ikke hvad efter os. Men det er ikke sandt, og heldigvis kan jeg vise Dem de første avisbilleder af os med blottet ansigt.«

Ironisk nok var det Huda Sha'rawi, der nogle år forinden havde overtalt Cézanne til at gå med slør. Cézanne var vendt tilbage til Alexandria efter en omskiftelig tilværelse: hendes forældre var blevet skilt, da hun var lille, og hun var blevet opdraget af moderens kusine. Sammen havde de boet først i Alexandria, hvor Cézanne gik i fransk skole, og senere i Paris, hvor hun fortsatte sin skolegang. Hun havde under opvæksten så godt som ingen kontakt med sin familie, men da hun gik i gymnasiet krævede faderen pludseligt, at hun skulle komme tilbage til Egypten. Fostermoderen sendte hende til Alexandria under påskud af, at det ville være godt for hendes helbred. Hun blev først indlogeret på en kostskole og derefter hos morfaderen. Her erfarede hun, at hendes elskede fostermoder ikke var hendes biologiske mor, og at fostermoderen havde begået selvmord af sorg over at miste Cézanne. ■ I Europa havde Cézanne anlagt den vane at gå med hat:

»Men så en dag kom min far hen til min morfar (som også var hans onkel) og sagde, at alle folk spurgte ham, om hans datter var europæer, siden hun gik med hat. Min morfar sagde: »Hvad kan vi gøre mit barn, det er vores tradition, og hvis din far siger det, må du hellere gå med slør«.

Derpå nægtede jeg i en hel måned at forlade huset. Men så kom min mors veninde, Huda Sha'rawi, på besøg; jeg holdt meget af hende og kaldte hende tante. Hun havde medbragt en aba, som bestod af et skørt og en tilhørende cape til at tage over hovedet; det var vores traditionelle påklædning dengang. »Se her, Cezanne«, sagde fru Sha'rawi, »du tager den her på når du går ud og tager den af når du er hjemme, det gør ikke noget, og hvem ved, måske en dag ...«

Huda Sha'rawi var som 13-årig blevet gift med sin fætter Ali Pasha Sha'rawi som også var hendes formynder, for hendes far var død og hun havde en stor formue, som fætteren forvaltede. Han var meget ældre end Huda og havde børn, og efter brylluppet opdagede Huda, at han stadig var gift, og det brugte hun som undskyldning til at sige, at hun ikke ville blive hos ham. Hun flyttede tilbage til sin fars hus og blev der i syv år.

Fru Sha'rawi har fortalt mig, at de endnu dengang havde eunukker i hjemmet, og engang hun sad og røg på sit værelse, kom en eunuk og fortalte, at man havde set røgen fra cigaretten komme ud af vinduet, og det passede sig ikke, at man kunne se det fra gaden.

Tante havde en bror, som hun holdt meget af. Han var yngre end hende, og da han gerne ville gifte sig, sagde han, at det ikke kunne lade sig gøre, hvis ikke hun vendte tilbage til sin mand. Så det gjorde hun, og jeg tror at han i mellemtiden var blevet skilt.«

Efter at Cézanne havde affundet sig med sløret, bevægede hun sig igen ud, og i løbet af sine mange besøg hos fru Sha'rawi fattede hun interesse for politik. Det var først og fremmest det nationale spørgsmål, dvs. kampen mod briterne, der stod på dagsordenen. Da egyptiske kvinder i marts 1919 deltog i de store demonstrationer og optøjer, hvor flere kvinder blev såret, vakte det stor opmærksomhed i udlandet, og Huda Sha'rawi modtog en forespørgsel fra Kvindernes Internationale Alliance om, hvorvidt det var muligt at få en egyptisk kvindedelegation til at deltage i en kongres i Genève i 1920. På den tid tillod den politiske situation imidlertid ikke, at kvinderne tog af sted. Men invitationen blev gentaget i 1923, nu til en kongres i Rom. Der var på det tidspunkt dog endnu ikke stiftet nogen egentlig, egyptisk kvindeorganisation, kun filantropiske organisationer.

»Da fru Sha'rawi fik den anden invitation, inviterede hun alle de kvinder hjem til sig, som havde arbejdet sammen med hende i den nationale bevægelse, samt venner der gik ind for kvindens ligestilling. Hun sagde: »Hør mine damer, jeg tror tiden er inde til at oprette en organisa-

Huda Sha'rawi (til venstre) og Saiza Nabarawi (til højre) efter at de smed sløret i 1923.

tion, der kræver kvindens rettigheder«. Så den 16. marts 1923 blev den Egyptiske Kvindeunion oprettet. De tilstedeværende kvinder valgte samme dag en bestyrelse og udpegede de tre, der skulle tage til Rom. Jeg var den ene. På åbningsdagen i Rom sagde fru Sha'rawi til kunstmaleren Yusif Kader: »Lav os et flag, men det skal være den egyptiske revolutions flag med korset og halvmånen«. Det gjorde han så, og ved åbningsceremonien anbragte vi vort flag og kongressens præsident, en amerikanerinde, sagde: »Hvem tilhører det flag?« Derpå rejste fru Sha'rawi sig op og sagde: »Det er den egyptiske revolutions flag, som viser, at alle egyptere, kristne og muslimer, er forenet mod besættelsesmagten«. Folk klappede.

Sidst i 1930'erne oprettede Huda Sha'rawi så Den Arabiske Kvindeunion. Den første kongres i 1938, som kvinder blev inviteret til i Egypten, handlede om palæstinenserne. Hun var meget oprørt over, hvad der skete i Palæstina, og på sit dødsleje i 1947 bad hun mig om altid at beskæft-

ige mig med Palæstina-spørgsmålet, og det har jeg gjort lige siden på internationale konferencer.«

Da de egyptiske kvinder kom tilbage fra Rom, nøjedes de imidlertid ikke med at smide ansigtssløret. De præsenterede også regeringen for to krav: minimumsalderen for ægteskab skulle sættes til 16 år, og piger og drenge skulle have lige muligheder for at blive uddannet på realskole-niveau og opefter. Ministeren imødekom straks deres krav, og tre måneder senere blev pigers ægteskabsalder sat op til 16 år.

»Vort held var, at der ikke var noget parlament ... Det kom først året efter, for hvis det havde været der, ville for eksempel alle mændene fra landsbyerne have stemt imod. Derefter stillede vi flere krav: For det første et forbud imod polygami. Vi opnåede kun at få en begrænsning af polygami til tilfælde, hvor kvinden er syg og så videre. For det andet en begrænsning af mandens ret til at forstøde kvinden. For det tredje, at moderen skulle have ret til at opdrage barnet. Tidligere kunne moderen ved skilsmisse kun beholde sit barn til 7-års alderen for drenge og 9-års alderen for piger. Vi krævede, at drengen blev hos sin mor indtil puberteten og pigen indtil ægteskabet. For det fjerde en afskaffelse af bordeller.

Ministerens nedsatte en komité til at udarbejde en rapport vedrørende vore krav. Men kong Fuad blev rasende, da komitéens rapport kom frem i aviserne, for på den tid spærrede han dronningen inde, så han var slet ikke tilfreds med at vi blandede os i familiespørgsmål. Han sagde, at det var imod religionen, og rapporten blev derpå lagt ned i en skuffe. Men havde det ikke været for kongen, var den gået igennem.«

Selvom Cézanne Nabarawi var forblevet aktiv i det internationale kvinde- og fredsarbejde indtil 1975, var det en desillusioneret feminist jeg mødte i 1977 i Cairo, hvor gaderne endnu bar præg af »brødopstanden«. Hverken Nasser eller Sadat havde formået at opfylde de egyptiske kvinders drømme om større lighed og retfærdighed, og i Palæstina var situationen kun blevet forværret.

Anne Sofie Roald **Holdninger i udvikling. Ligestillingsspørgsmålet blandt skandinaviske muslimer**

Der lever mellem 600.000 og 800.000 muslimer i Skandinavien og de udgør en meget sammensat gruppe af personer fra forskellige lande med forskellig klasse- og uddannelsesbaggrund. En del af dem er førstegenerations muslimske indvandrere, nogle tilhører anden, tredje eller fjerde generation, og andre er konvertitter til islam med en baggrund i Skandinavien flere generationer tilbage. Langt de fleste af de mennesker, vi betegner som muslimer, er kun delvist praktiserende muslimer, det vil sige, at de kun faster i en begrænset periode i fastemåned, og beder en gang imellem. En del er ikke-praktiserende muslimer, og de hverken beder eller faster, men har en sekulær levevis i den forstand, at de ikke forholder sig til islam i dagligdagen. ■ Kvindespørgsmålet har for alvor været aktuelt i den interne islamiske debat i Skandinavien siden slutningen af 1980'erne, og man kan inddele de muslimer, der engagerer sig i religiøse spørgsmål, især de kønspolitiske, i fire kategorier:

- 1) de religionskritiske, som først og fremmest består af personer med iransk baggrund og af muslimske intellektuelle
- 2) de traditionelle, som er styret af islamiske lovskoler og/eller kulturmønstre
- 3) de salafistiske med strenge tolkninger af de islamiske kilder
- 4) nyfortolkerne

Anne Sofie Roald (f. 1954 i Norge) er religionshistoriker. Hun har været lektor ved Lund Universitet, gæstelærer på Wales Universitet og Abertay Universitet i Skotland samt ved Ersta &

Sköndal Högskola i Stockholm. Siden 1999 har hun været ansat på Malmö Universitet, senest som direktør for Christian Michelsen Institutet.

I alle skandinaviske lande findes der mange muslimske organisationer, og oftest er det mændene, der er aktive. Graver man lidt dybere, viser det sig snart, at også muslimske kvinder ofte er aktive inden for organisationerne, men på grund af det traditionelle islamiske kønsrollemønster, der tildeler kvinderne en plads i hjemmet, og om ikke i hjemmet så i hvert fald ikke ude i det offentlige rum, har muslimske kvinder stort set fungeret som »fodfolk« i det islamiske arbejde i Skandinavien frem til slutningen af 1990'erne. Dette mønster er dog begyndt at ændre sig. I de senere år har kvinder været de øverste ledere i muslimske paraplyorganisationer både i Norge og Sverige, og en af de største urdusprogede organisationer i Norge har haft en kvindelig talsperson. I alle tre skandinaviske lande er det også blevet mere almindeligt at se unge muslimske kvinder, der udtaler sig om aktuelle islamiske spørgsmål i medierne. ■ I visse af de muslimske grupper i Skandinavien, især blandt traditionelle og salafistiske muslimer, er der problemer med kvindelig kønsskamfering, æresrelateret vold, tvangsægteskaber og arrangerede ægteskaber og så videre. Det er vigtigt at forstå, at selv om kønsskamfering af unge piger stadig finder sted, og unge muslimske kvinder stadig har mindre frihed end deres brødre, og unge piger og mænd »overtales« til at acceptere arrangerede ægteskaber, så der i realiteten er tale om tvangsægteskab, har den skandinaviske kritiske samfundsdebat påvirket de muslimske miljøer i alle tre lande. ■ I Sverige har man forskning, der viser, at sammensyning af kønsorganerne på somaliske kvinder er praktisk taget ikke-eksisterende, blandt andet fordi den svenske lovgivning på området er blevet skærpet. ■ I min egen forskning har jeg konstateret, at tvangsægteskab i afghanske grupper i Sverige og i pakistanske grupper i Norge er blevet sjældnere både som følge af de mange dårlige erfaringer og af den kritiske samfundsdebat; begge faktorer har sat gang i en intern debat i de muslimske grupper. Gruppepresset, som fik mange muslimer til at opretholde traditionelle kulturnormer, er ved at ændre sig til et pres til at overholde de skandinaviske sociale normer. ■ Det er blandt unge muslimske mænd og kvinder, især dem

Svenske muslimske kvinder og børn på kvindelejr i Gråbo udenfor Göteborg i slutningen af 1990'erne. Den muslimske kvindeforening i Göteborg arrangerede gennem flere år kvindelejre, og her kunne kvinderne svømme, padle og gå

ture i det svenske landskab. Nogle af kvinderne havde også taget svømmelærerkursus, og på lejren underviste de unge muslimske piger og indvandrerkvinder i svømning.

der er født og opvokset i Skandinavien, at nytolkningen af de islamiske kilder har ført til de største forandringer i islamisk praksis og opfattelsen af ligestilling. Mens deres forældre er vokset op i muslimske samfund og er socialiseret i en anden tanketradition end den skandinaviske, går deres børn gennem det skandinaviske skolesystem, som lægger vægt på at lære børnene at søge viden og tænke kritisk om viden i stedet for blot at tilegne sig den ukritisk. Resultatet bliver, at selv om muslimske børn og unge socialiseres i et muslimsk hjemmemiljø med traditionelle kønsroller, spiller kundskabstraditionen i skolen en lige så stor rolle for individets udvikling og forhold til kvindespørgsmålet. ■ I en undersøgelse, som jeg foretog i Norge i 2004, opdagede jeg, at mens mange både mandlige og kvindelige førstegenerations muslimske indvandrere mente, at ligestilling ikke var »islamisk« – for i »islam« har mænd og kvinder samme værdi, men forskellige sociale roller – mente deres børn, både mænd og kvinder, at »islam« er ligestilling. Interessen for og bevidstheden om ligestilling mellem kønnene i muslimske grupper er på samme måde som blandt såkaldte »etniske« skandinaver knyttet til faktorer som alder, klasse og uddannelse, og om man er opvokset i storbyen eller på landet. ■ Leila Ahmads bog *Women and Gender in Islam* fra 1992 var en af de første, der anskuede islamiske fænomener ud fra en feministisk nyfortolkning og satte »problematiske« koransteder eller hadither i relation til et samtidsperspektiv. Oversættelsen af hendes bog til dansk bliver et væsentligt bidrag til den islamiske kønsdebat, som raser for fuldt blus i både ikke-muslimske og muslimske miljøer i Skandinavien.

Oversat fra norsk af Claus Bech

Haideh Daragahi Ghorratulein og kvindesagen i Iran

Den islamiske Republik Iran er et af de muslimske lande, hvor debatten og konflikterne om kvindens stilling er aller mest udtalt. Antallet af udgivelser – bøger, artikler, ugeblade eller blogs – der beskæftiger sig med kvindesagen, er uden sidestykke i andre lande, og i de senere år har en række skribenter rettet fokus mod historiske kvindeskikkelser. ■ Nutidens iranske feminister kan således føre deres historie tilbage til første halvdel af det 19. århundrede, nærmere betegnet til det tidspunkt da Ghorratulein blev den første kvinde i den islamiske verden, som kastede sløret i fuld offentlighed. Ghorratulein var en af de mest fremtrædende personer i en forbudt, reformvenlig, religiøs bevægelse, den såkaldte »babisme«. Hun blev henrettet i 1850 på nogenlunde samme tidspunkt som de øvrige ledere i hendes bevægelse. En af opgaverne for den moderne sekulære feminisme i Iran har været at gennemføre en forskning, der har givet hende den anerkendelse og status, som hun ellers er blevet nægtet lige siden sin død. ■ Babismen og Ghorratuleins betydning for kvindesagen findes allerede omtalt hos iranske historikere og ikke-iranske orientaler og rejsende fra det 19. århundrede, for eksempel hos den berømte, britiske orientalist, Edward Brown (1862-1926), og den franske diplomat, forfatter og historiker, Grev de Gobineau (1816-82). Selvstændig forskning i hendes liv og samtid er dog først blevet udført i de sidste femogtyve år. Den mest omfattende artikel er skrevet af Mahnaz Matin for fjorten år siden og har over tres kildehenvisninger. Og i et kapitel af en bog, der blev udgivet så sent som i oktober 2007, *Irans kvindelige frihedskæmpere*, skrevet af forfatteren og teaterdirektøren Nilofar Beizai, kan

Haideh Daragahi er svensk-iransk forfatter, journalist og kendt debattør. Hun afsluttede sine studier i engelsk litteratur i England i 1978, og underviste

i engelsk litteratur ved Teherans universitet frem til 1984, hvor hun flygtede til Sverige.

man læse, at Ghorratulein var så kendt internationalt, at Sarah Bernhardt ønskede, at der skulle skrives et teaterstykke om hende, som hun, Bernhardt, kunne spille hovedrollen i. ■ »Hendes væsen var oprør.« Denne udtalelse, der ikke er venligt ment, blev fremsat af en litteraturhistoriker og giver i kort form et indblik i en af den moderne histories mest usædvanlige kvindeskæbner. Ghorratulein blev født i 1814 i en velhavende religiøs familie og blev uddannet af privatlærere ansat af hendes far. Hun blev gift i en alder af 14 med en fætter fra en fundamentalistisk gren af familien, med hvem hun fik to børn. Hun er enestående for sin tid, fordi hun selv valgte sit livsløb og derfor også i en vis forstand sin død. ■ Hun kom i berøring med de liberale, reformvenlige strømninger i sheiki-sekten inden for shia-islam og skrev en så overbevisende og lærd afhandling om emnet, at sheiki-lederen gav hende tilnavnet Ghorratulein (øjets lys), et navn hun foretrak frem for Fatima, sit fødenavn. Hun erklærede sig skilt fra sin mand, og da sheiki-sektens tanker blev grundlag for den nye religion babismen, blev hun af Bab, lederen for den nye religion, udnævnt til at være en af de 19 lærde, der skulle agitere for den nye tro. Bab mente, at ejendomsretten var »det største social onde«, og at bønderne ikke skulle betale afgift af den jord, de forpagtede af godsejerne. Babierne gik desuden ind for tvungen undervisning af børn og var modstandere af dødsstraf og prygl af små børn. Bab forbød flerkoneri og gik ind for, at begge parter i et ægteskab skulle give deres samtykke; han var også tilhænger af social kontakt mellem kvinder og mænd. ■ Som en af samtidens historikere udtrykker det, »befriede han også kvinderne for slørets tyranni«. Disse tankers popularitet både hos progressive religiøse intellektuelle og hos den store fattige befolkning foruroligede hoffet og den etablerede gejstlighed. Bab blev arresteret, og andre babier blev fængslet, tortureret og brutalt myrdet. Ghorratulein blev anholdt, men det lykkedes hende at flygte. Mens hun levede i skjul i Teheran, arbejdede hun ihærdigt på at organisere en generalforsamling for sine trosfæller, der skulle tage stilling til, om babierne var en reformvenlig shiamuslimsk gruppe eller, som hun

Tegning af Ghorratulein fra 1800-tallet.

mente, en helt ny trosretning. ■ Under dette møde mellem 81 babier holdt Ghorratulein en tale, hvori hun fremhævede nødvendigheden af at bryde med fortiden, og til sidst rev hun det forhæng ned, som hun havde siddet bagved, mens hun talte. ■ Det fortælles, at en del af de tilstedeværende mænd tog flugten, og en enkelt af dem fandt det så ulideligt, at han forsøgte at skære halsen over på sig selv. Mødet blev afbrudt af regeringssoldater, og Bab blev hentet ud af fængslet og henrettet. Herefter begyndte en hensynsløs forfølgelse af babierne, som i mellemtiden havde grebet til våben. ■ Ghorratulein blev anholdt og sat i et fængsel, der lå i en park i Teherans centrum. Der var kun adgang til hendes celle ved hjælp af en stige. Senere blev hun henrettet ved, at et tørklæde blev proppet ned i halsen på hende, hvorefter hun stadig levende blev kastet ned i en brønd – der er ikke enighed blandt muslimske lærde om, hvorvidt det er tilladt at lade en kvindes blod flyde. Hun var 36, da hun døde. ■ Ghorratulein har haft indflydelse på alle aspekter af kampen for kvindefrigørelse i Iran i de sidste 150 år. På tidspunktet for forfatningsrevolutionen i 1906 blev spørgsmålet om kvindefrigørelse taget op af de intellektuelle. Kvinders ret til at stemme og blive valgt blev diskuteret, men fuldstændig forkastet af konservative gejstlige. Det var nemmere at få tilslutning til tanken om skoler til piger og uddannelse af kvinder. Det mest kontroversielle spørgsmål var dog stadig sløret, der af modstanderne blev betragtet som en skamlet på det iranske samfund og et symbol på den levende død, som iranske kvinder var henvist til. ■ Den nuværende kvindebevægelse henter sin drivkraft i de uopfyldte krav fra halvdelen af århundredes kamp for ligestilling. Hvis denne kamp krones med held, får det ikke kun betydning for regionens kvinder, men for hele den globale kamp for retfærdighed og ligestilling.

Oversat fra engelsk af Claus Bech

Elaheh Rostami-Povey **Kvinders status i Iran efter næsten 30 års kamp**

Trods strenge patriarkalske regler har kvinder i Iran udvist både mod, fantasi og engagement i deres kamp for ligestilling, menneskerettigheder og demokrati. Det har båret frugt; siden midt i 1990erne har de opnået en række reformer ved at lægge pres på skiftende regeringer og parlamenter. ■ Siden revolutionen i 1979 og frem til begyndelsen af 1990erne havde kvinder ikke lov til at være dommere, og loven gav mændene eneret på at få skilsmisse og forældremyndighed over børnene. Kvinder kunne heller ikke stille op til præsidentvalg. ■ I 1997 gjorde Azam Taleghani, stifteren af islamisk kvindeforbund i Iran, oprør mod forfatningen og stillede op som kandidat til præsidentvalget. Siden da har andre kvinder fulgt hendes eksempel ved hvert eneste præsidentvalg, og i 2005 var der således 89 kvindelige præsidentkandidater. ■ Presset for at få gennemført reformer i familieretten har nu resulteret i, at kvindelige, juridiske vejledere bistår dommerne i skilsmissesager. Der er også indført nye bestemmelser, som giver kvinder ret til skilsmisse og forældremyndighed og desuden giver dem ret til at nægte manden at tage en hustru til, under forudsætning af at disse regler er skrevet ind i ægteskabskontrakten. ■ I løbet af de sidste tyve år har de stigende olieindtægter medført en tiltagende industriel og menneskelig udvikling. Omkring 94 procent af befolkningen kan læse og skrive, 64 procent af universitetsstuderende er kvinder og omkring 74 procent af kvinderne bruger svangerskabsforebyggelse. Under visse omstændig-

Elaheh Rostami-Povey underviser i udviklingsstudier på The School of Oriental and African Studies, University of London. Hun er specialist i kønsforhold i Iran og Afghanistan og forfatter til bogen *Afghan Women, Identity*

and Invasion, Zed Books 2007, og *Women, Work and Islamism, Ideology and Resistance in Iran*, Zed Books 1999 (udgivet under pseudonymet Maryam Poya, men i hendes eget navn på farsi i Iran i 2001).

heder er abort tilladt. Mens den gennemsnitlige levetid i 1970 var 52,4 år for kvinder og 52,6 år for mænd, var den i 2005 steget til henholdsvis 71,9 år for kvinder og 68,9 år for mænd. ■ Antallet af kvindelige parlamentsmedlemmer er det samme som i Tyrkiet, og antallet af kvinder i liberale erhverv er det samme som i Sydkorea. Som følge af en kampagne for nylig fik kvinder gennemtrumfet en lovændring, som gør det muligt for iranske kvinder, der har giftet sig med udenlandske mænd, at give deres iranske nationalitet og statsborgerskab videre til børnene, hvis børnene er født i Iran og har opholdt sig i landet i 18 år. ■ For de kvindelige aktivister, som udgør flertallet af kvindelige studerende og en stor del af den kvindelige arbejdskraft, slutter kampen dog ikke her. Trods truslen om arbejdsløshed og stigende inflation er de fast besluttet på at føre kampen videre for at få bedre vilkår på arbejdsmarkedet. Elahieh Koolae, der er lektor ved universitetet i Teheran, angriber den opfattelse, at flere arbejdspladser til kvinder skulle være ensbetydende med færre muligheder for mændene. Hun hævder tværtimod, at udearbejdende kvinder forøger husstandsindkomsten og skaber mere beskæftigelse på områder som børnepasning og hjemmearbejde. Shahla Lahiji, den første kvindelige forlægger i Iran og grundlægger af den kvindelige forlæggerforening, hævder ligeledes, at det vil styrke kvindernes stilling, hvis de bliver økonomisk uafhængige. Efter hendes mening er fagforeninger »borgerlige organisationer, hvor kvinder med forskellige opfattelser kan få magt til at kæmpe for deres økonomiske interesser«. ■ Den 8. marts, kvindernes internationale kampdag, er også blevet den dag, hvor man protesterer mod kønsbestemte uligheder i love og cirkulærer. Kvindelige studerende støttes af deres mandlige kolleger, og i fællesskab organiserer de møder og konferencer over hele landet med henblik på at skabe debat om kvindesags spørgsmål. Som regel forsøger myndighederne at forhindre den slags demonstrationer. Men som Nushin Ahmadi Khorasani skriver i *Women's Letter Journal*: »Vi ønsker ikke at sidde med hænderne i skødet og diskutere teoretisk om kvindesagen. Vi ønsker at diskutere problemerne med al-

Unge kvindelige studerende i Isfahan. Foto: Bikem Ekberzade.

mindelige mænd og kvinder på gaden. Før 8. marts 2007 blev 33 kvindelige aktivister arresteret. De blev løsladt mod kaution, mens de afventer en retssag, der kan ende med flere måneders fængselsstraf. De mener, at fængsling er den pris, man må betale for at få indført ligeret for kvinder og demokrati nedefra. ■ Ikke alle kvinder er enige om, at 8. marts skal gøres til officiel kvindesagsdag i Iran. Monireh Nobakht, som er leder af kvindernes kulturelle og sociale råd i præsident Ahmadinejads regering, hævder, at et flertal af kvinder i Iran støtter den nationale kvindedag, som holdes til ære for Fatimeh Zahra, der var datter af profeten Muhammed, hvorfor der ikke er behov for en officiel international kvindekampsdag. Fakhrolsadat Mohtashami Pour, der var leder af udvalget for kvindelige anliggender under

præsident Khatami, mener dog, at det er »vigtigt at benytte enhver lejlighed til at skabe debat om kvindespørgsmålet på både nationalt og internationalt niveau«. Debatter støttes af *Zanan Magazine* (et kvindeblad), og Shahla Sherkat, der er redaktør, har bl.a. arbejdet på at skabe dialog mellem forskellige kvindegrupper lige siden 1992. ■ I 2006 organiserede en gruppe kvindesagsaktivister en indsamling af en million underskrifter. Kampagnen er en protest mod ulighederne i familieretten. Kvinderne støttes af dele af offentligheden og af et antal parlamentsmedlemmer og ayatollaher, således ayatollah Sanei, ayatollah Janati og ayatollah Maybody. Nushin Ahmadi Khorasani har udtalt: »Da jeg sad i fængsel, sagde jeg til fængselsbetjenten, at mine tilhængere befandt sig hjemme hos ham selv, og at det var hans kone, hans datter og hans søn.« Shadi Sadr, der er kvindelig advokat og aktivt medlem af kampagnen mod stening, hævder, at selv om dødsstraf ved stening sjældent praktiseres, har man besluttet at videreføre kampagnen for at forhindre dette voldelige overgreb på både kvinder og mænd, fordi det meget ofte er samfundets fattigste, der idømmes denne form for straf. I visse tilfælde tvinges kvinderne ud i prostitution for at skaffe penge til mændenes stofmisbrug. I andre tilfælde har kvinder myrdet deres mænd, fordi de har været udsat for hustruvold og tvangsægteskab. »Vi mener ikke, at islam forbyder lighed mellem kønnene, og derfor kan vi arbejde på at få ændret love og regulativer, der er uretfærdige over for kvinder,« siger hun. ■ Mahboubeh Abbasgholizadeh, der er aktivt medlem af Women's Charter, udtaler: »Kampagnen for en million underskrifter er udtryk for, hvad kvinder ikke ønsker. I Women's Charter taler vi om, hvad kvinder ønsker. De to kampagner støtter hinanden. Jeg er optimist. For hundrede år siden kæmpede iranske kvinder for at få indført pigeskoler. I dag er 64 procent af alle universitetsstuderende kvinder. Jeg håber, at vores børn en dag vil kunne sige, at deres forældre gik i fængsel som et led i kampen for ligestilling og demokrati.«

Oversat af Claus Bech

Hidtil udkommet

Rejsebeskrivelse fra Arabien og andre omkringliggende lande, bind 1 og 2

Carsten Niebuhrs *Rejsebeskrivelse*, bind 1 udkom i 2003 og fik årets flotteste og største boganmeldelser.

Politikens Bjørn Bredal skrev i sin anmeldelse bl.a.: »... dansk verdenslitteratur. Hvilken fest, at rejsebeskrivelsen nu omsider udsendes i en komplet oversættelse, pragtfuld i udstyret og alligevel økonomisk tilgængelig for enhver ...«

Min Sundheds Forliis

Deltagerne i Frederik Vs ekspedition til Arabien 1761-1767 havde pålæg om hver især at føre en rejsejournal. *Min Sundheds Forliis* er en sådan logbog fra rejsen, skrevet af ekspeditionens filolog, Frederik Christian von Haven. Journalen begynder i København og læseren følger ham ned gennem Europa til Istanbul og Kairo og videre til Mokka, hvor han nedfældede de sidste ord blot få timer før sin død.

»... i princippet den helt rette mand at skikke til Arabien. Hvis det altså ikke lige havde været for hans menneskelige egenskaber. Det er ganske vist akkurat disse egenskaber, der gør hans dagbog til så fantastisk læsning, et jammers minde uden lige, en uendelig mængde af højt fornøjeligt »Kagleri og Misforstaaelser« ... En velskrivende skurk.« Bjørn Bredal, *Politiken*.

Carsten Niebuhrs *Rejsebeskrivelse fra Arabien og andre omkringliggende lande*. Oversat fra tysk af Hans Christian Fink og med indledning af dr.phil. Michael Harbsmeier. Tilrettelagt af Anne Rohweder. Bind 1: 528 sider, med gengivelser af 73 kobberstik. Bind 2, 680 sider, 53 kobberstik. 23 × 30 cm, 1. udgave indbundet i lys sejldug; 2. udgave i halvbind af protokollærred og sulfittkardus. Pris 398,- kr. pr. bind (abonnementspris: 298,- kr.). ISBN 87-91393-07-8 (bind 1) og ISBN 87-91393-08-6 (bind 2).

Min Sundheds Forliis. Frederik Christian von Havens rejsejournal fra Den Arabiske Rejse 1760-1763, udgivet af Anne Haslund Hansen og Stig T. Rasmussen. Tilrettelagt af Carl-H.K. Zakrisson. 18,5 × 30 cm, 404 sider, illustreret, indbundet i milimeterbind af lærred og ølpapir. Pris 350,-kr. (abonnementspris 250 kr.). ISBN 87-91393-10-8

Alhambra

Alhambra i Andalusien er klodens bedst bevarede arabiske palads fra islams klassiske storhedstid, besunget og efterlignet for sin poetiske arkitektur. Alligevel kender vi kun lidt til livet på Alhambra. Oleg Grabar tolker bygningen med afsæt i hvad vi ved fra litteratur, havekunst, teologi og arkitektur andre steder i den islamiske verden.

Oleg Grabar er professor emeritus, Institute for Advanced Study, Princeton.

»Nyoversat klassiker« *Politiken*

Oleg Grabar: *Alhambra*, oversat til dansk af Merete Ahnfeldt-Møllerup og med 82 nye fotografier optaget til denne udgave af professor Hans Munk Hansen. Tilrettelagt af Anne Rohweder. 17,5 × 24 cm, 230 sider, indbundet, 118 illustrationer i farver. Pris 248,- kr. (abonnementspris 198,- kr.). ISBN 87-91393-02-7

De fremmedes bog

I det 10. århundrede indsamlede en iraker digte, som rejsende havde skrevet på murene i de byer, de var draget igennem. Resultatet blev en lille bog om længsel, der i verseform beskriver de rejsende, elskende, ofte utilpassede mennesker der skrev graffiti. Bogen giver et sjældent indblik i dannede menneskers private tanker i den muslimske middelalder.

Patricia Crone arbejder på Institute for Advanced Study, Princeton.

»En perle af poetisk graffiti, af fantastiske fortællinger om sorg og kærlighed og bør læses af alle med interesse for Islam, historie eller graffiti« *Information*

Patricia Crone og Shmuel Moreh: *De fremmedes bog. Arabisk nostalgisk graffiti fra middelalderen*. Oversat af Sune Haugbølle og tilrettelagt af H.C.Ericson. 12 × 24 cm, 220 sider, illustreret. Pris 198,- kr. (abonnementspris 158,-kr.). ISBN 87-91393-09-4

Hidtil udkommet

Den globaliserede islam

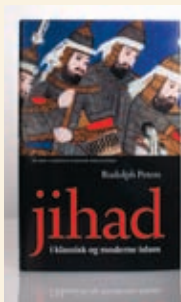

Hvordan har det påvirket islam at brede sig ud over verden de sidste 30 år? En bog om islam på internettet og i de vestlige storbyer, skrevet af en af Frankrigs fremmeste kendere af moderne islam. Olivier Roy er forskningsleder ved CNRS i Paris. Den globaliserede islam udkom på fransk i 2002.

»Det er hans tese, at alle de nye islamiske bevægelser, hvad enten de er liberale, autoritære, spiritualistiske eller militante, pga. globaliseringen og forbindelsen til konkret politik, bærer sekulariseringen i sig«
Præsteforeningens blad

Olivier Roy: **Den globaliserede islam**, Oversat af Preben Neistgaard Hansen, Kamma Skov og Manni Crone. Tilrettelagt og illustreret med fotoserie af Åse Eg Jørgensen. 13 × 18,5 cm, 240 sider, indbundet. Pris 198,- kr. (abonnementspris 168,- kr.). ISBN 87-91393-01-9

Jihad i klassisk og moderne islam

Begrebet Jihad (hellig krig) er meget levende i den islamiske verden og spiller en vigtig politisk rolle. I Vesten forbindes begrebet med vold og fanatisme. Muslimer, derimod, lægger vægt på, at begrebets egentlige betydning er »bestræbelse imod opnåelse af et religiøst begrundet mål«, og at det kan betegne både forsvarskrig og også fredelige aktiviteter. Peters'

bog om Jihad præsenterer et kildemateriale, der belyser tolkninger af Jihad-begrebet fra profeten til i dag.

Rudolph Peters er professor på universitetet i Amsterdam. Han har bl.a. skrevet *Islam and Colonialism*.

»...læseren får et både godt, nøgternt og nuanceret indblik i begrebets betydning, omfang og fortolkningsmuligheder«
Kristeligt Dagblad

Rudolph Peters: **Jihad i klassisk og moderne islam**. Oversat af Sune Haugbølle og tilrettelagt af Carl-H.K. Zakrisson. 15 × 24,5 cm, 215 sider, indbundet. Pris 198,- kr. (abonnementspris 158,- kr.). ISBN 87-91393-33-7

Koranen. En meget kort introduktion

Michael Cooks kortfattede introduktion til Koranens opbygning, dens blivelseshistorie og dens indhold har vundet stor udbredelse, især efter den 11. september 2001. Koranen har udgjort en bemærkelsesværdigt stabil kerne i en religiøs tradition, der nu er i sit femtende århundrede. Michael Cook behandler både Koranens betydning i

den moderne verden og i den traditionelle islam og viser dens sammenhæng med andre hellige bøger og klassiske værker i Europas og Asiens gamle kulturer. Michael Cook er professor i mellemøststudier på Princeton. Hans bog om Koranen udkom i engelsk udgave i 2000.

»En spændende, sober og oplysende bog«
Kristeligt Dagblad

Michael Cook: **Koranen. En meget kort introduktion**. Oversat til dansk af Morten Hecquet. Tilrettelagt af Viktoria Senderovitz. 12,5 × 19,5 cm, 174 sider, indbundet, illustreret. Pris 148,- kr. (abonnementspris 128,- kr.). ISBN 87-91393-03-5

1001 nat. En indføring

En velopløst lystrejse gennem en af verdenslitteraturens mest eksotiske egne, og en introduktion til både middelalderens Mellemøsten og til vores forhold til araberne.

Robert Irwin er romanforfatter, historiker og journalist med arabisk kultur som speciale.

»Irwins genistreg er tilmed smukt fordansket, og så eventyrligt flot trykt og indbundet

af Forlaget Vandkunsten, at man hører englene over Bagdad og Cairo synge, når man vender det første blad i bogen og ser at det mørkerøde papir er gennemhullet og mønstret som et arabisk vindue mod verden – og os«

»Et lysende eksempel på, at videnskab da ikke er uforenelig med kunsten at fortælle«
Berlingske Tidende

Robert Irwin: **1001 nat. En indføring**. Oversat af Ole Lindegaard Henriksen og tilrettelagt af Allan Daastrup, Åse Eg Jørgensen og Carl-H.K. Zakrisson. 13 × 22 cm, 358 sider, indbundet. Pris 228,- kr. (abonnementspris 180 kr.). ISBN 87-91393-63-9

Hidtil udkommet

Profetens kappe

Profetens kappe er den sande historie om en ung mullahs liv i den hellige by Qom og om, hvordan han oplevede den dramatiske revolution i Iran i 1979. Bogen bygger på førstehandsberetninger og giver et fængende billede af nutidens Iran, fortalt med landets shiamuslimske og persiske kultur som baggrund.

Roy Mottahedehs bog er en moderne klassiker – måske den bedste fortælling om præstestyrets Iran overhovedet. Roy Mottahedeh er professor i islamisk historie på Harvard.

Roy Mottahedeh: **Profetens kappe. Lærdom og magt i Iran**. Oversat af Claus Bech og tilrettelagt af Allan Daastrup, Åse Eg Jørgensen og Carl-H.K. Zakrisson. 14 × 24 cm, 404 sider, indbundet, illustreret med fotografier af Bikem Ekberzade o.a. Pris 269,- kr. (abonnementspris 200,- kr.). ISBN 87-91393-56-6

Ret og magt i den islamiske verden

Islamisk lov (sharia) er en central faktor i islamisk politik og kultur. Med nutiden som udgangspunkt undersøger Sami Zubaida i denne bog den islamiske juras oprindelse og udvikling og præsenterer dens tekster, begreber og praksis. Zubaida ser på, hvordan sharia historisk er blevet udformet i sam- og modspil mellem lærde og sultaner,

og med Egypten og Iran som eksempler analyserer han, hvordan sharia er blevet tilpasset den moderne verdens krav.

Sami Zubaida er sociolog, professor emeritus på Birkbeck College, University of London. Han er kendt som en skarp skribent og en fremragende kok.

Sami Zubaida: **Ret og magt i den islamiske verden**. Oversat af Ole Lindegaard Henriksen og tilrettelagt af Carl-H.K. Zakrisson og Åse Eg Jørgensen. 16 × 24,5 cm, 304 sider, indbundet. Pris 249,- kr. (abonnementspris 200,- kr.). ISBN 87-91393-96-5

Abd el-Kader og Forholdene mellem Franskmand og Arabere i det nordlige Afrika

Den danske officer A.W. Dinesen skrev en bog om den algeriske frihedshelt Abd el-Kader efter et ophold i Nordafrika i 1837. »(Jeg) har med stor interesse set, hvorledes de derværende folkeslags nationalitet atter er opvågnet, efter en mange hundredårig slumren, og i den forbindelse har jeg følt

en levende beundring for den mands personlighed, der har kunnet fremkalde en national følelse hos et folk, hvis tilbøjeligheder i årtusinder hang ved en aldeles ubunden forfatning, så at begreber som stat, fædreland og regering bleve fremmede for det...«

A.W. Dinesen: **Abd el-Kader og Forholdene mellem Franskmand og Arabere i det nordlige Afrika**. Med introduktion og udvalgte billeder ved Rasmus Alenius Boserup og François Pouillon. Oversættelser ved Preben Neistgaard Hansen og Manni Crone. Tilrettelagt af Åse Eg Jørgensen og Carl-H.K. Zakrisson. 17 × 23 cm, 196 sider, indbundet. Pris. 249 kr. (abonnementspris 200,- kr.) ISBN 87-7695-030-1.

Små paradiser. Blomster og haver i islam

Den orientalske haves trylleri: helhedens hemmelighed ligger i skønheden i hvert lille blad. Rose og nattergal, livstræ og vinranke. I denne samling af de smukkeste litterære og filosofiske tekster om haver og blomster fra den islamiske verden viser Annemarie Schimmel havens betydning i religion, litteratur og billedkunst, og leder os igennem

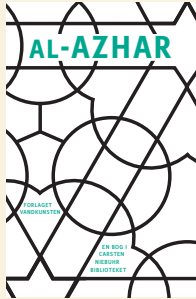
kærlighedens og erkendelsens haver, gennem himmelhaver og denne verdens haver. En bog fuld af duft og inspiration.

Illustreret med delvis nyindkøbte og hidtil ukendte miniaturer fra C.L. Davids Samling.

Annemarie Schimmel: **Små paradiser. Blomster og haver i islam**. Illustreret med islamiske miniaturer fra Davids Samling. Oversat af Henning Goldbæk. Tilrettelagt af Åse Eg Jørgensen og Carl-H.K. Zakrisson. 15,8 × 24 cm, 192 sider, indbundet. Pris 249,- kr. (abonnementspris 200,- kr.). ISBN 978-87-7695-010-1.

Hidtil udkommet

Al-Azhar

Tre bøger i en: Arkitekten Hans Munk Hansen om bygningsværkets historie og arkitektur; religionshistorikeren Jakob Skovgaard-Petersen om al-Azhar universitetets centrale politiske og religiøse rolle i og uden for Ægypten i det 20. århundrede. Og mellem disse to en genudgivelse af professor Johannes Pedersen veloplagte klassiske bog om al-Azhar universitetet fra 1922.

Indbundet i Cairo i harmonikabind af gul oaseged.

3 bøger i 1: Johannes Pedersen: **Al-Azhar. Et muhammedansk universitet** / Jacob Skovgaard-Petersen: **Al-Azhar 1922-2006** / Hans Munk Hansen: **Al-Azhar moskeens historiske bygningsanlæg**. Tilrettelagt af Åse Eg Jørgensen og Carl-H.K. Zakrisson. 13,5 × 21,3 cm, 328 sider, indbundet i gul oaseged, illustreret. Pris 399 kr. (abonnementspris 299,- kr.). ISBN 978-87-7695-055-2

Kvinder i Koranen

Helligtekst, tradition og fortolkning

Koranens forskellige kvindeskikkelser tjener i den islamiske tradition som eksempler til efterfølgelse. Det gælder både de kvinder, der omgiver de præislamiske profeter, og Muhammads hustruer. Kvindeskikkelserne er imidlertid sammensatte, og billedet af dem har ændret sig gennem tiden. I denne bog viser Barbara Freyer Stowasser, hvilke aspekter af kvindeskikkelserne muslimske lærde op gennem tiden har vægtet, og hvordan de til stadighed præsenteres og opfattes som rollemønstre for muslimske kvinder.

Barbara Freyer Stowasser: **Kvinder i Koranen. Helligtekst, tradition og fortolkning**. Oversat af Dorte Bramsen og tilrettelagt af Carl-H.K. Zakrisson og Åse Eg Jørgensen. 16 × 24 cm, 340 sider, indbundet. Pris 249 kr. (abonnementspris 200 kr.). ISBN 978-87-91393-83-9

Kommende bøger

Rumi før og nu, Øst og Vest

Jalal al-Din Rumis liv, lære og digtning

Den iranske mystiker og digter Jalal al-Din Rumi er i disse år fænomenalt populær i Vesten. I USA er han således den mest læste digter overhovedet. Franklin Lewis' bog er en grundig, morsom og lærd behandling af den historiske Rumi og af de moderne tolkninger af de dansende dervishordeners grundlægger.

Franklin Lewis: **Rumi før og nu, Øst og Vest**. Ca. 700 sider, ca 349 kr. (abonnementspris ca. 300 kr.)

Kommende bøger

Islamisk kunst og arkitektur

En let tilgængelig indføring i islamisk kunst og arkitektur fra Muhammads tid til det osmanniske rige. Med ordbog, kort og mere end 200 illustrationer gennemgår den anerkendte professor i islamisk kunst, Robert Hillenbrand, 1000 års udvikling på et usædvanligt bredt felt af kunstarter i et geografisk område, der strækker sig fra Atlanterhavet til grænserne mod Indien og Kina.

Robert Hillenbrand: **Islamisk kunst og arkitektur**. 288 sider, 249 kr. (abonnementspris 200 kr.). ISBN 978-87-7695-092-7.

Carsten Niebuhrs beskrivelse af Arabien

Carsten Niebuhrs officielle rapport om Den Arabiske Rejse, oprindelig udgivet på tysk i København 1772. Udkommer nu for første gang på dansk i samme pragtudstyr som »Rejsebeskrivelse fra Arabien...«

Beskrivelse af Arabien er lige så morsom og skarpt iagttaget som Carsten Niebuhrs »Rejsebeskrivelse...«, hvis to store bind Forlaget Vandkunsten udsendte i 2003 og 2005. I bogen forsøger Niebuhr at besvare de 100 spørgsmål om arabisk kultur, sprog og natur, som Frederik den Vs ekspedition til Det lykkelige Arabien 1761-1767 fik med på rejsen.

Carsten Niebuhr: **Carsten Niebuhrs Beskrivelse af Arabien 1772**. 512 sider. Indbundet. 398 kr. ISBN 87-7695-040-9

Frankeres
som brev

Forlaget Vandkunsten
Lindgreens Allé 20C
2300 København S

Leila Ahmed: Kvinder og køn i islam

Kvindens stilling i islam er til debat i både den vestlige og den muslimske verden. I denne bog behandler Leila Ahmed islams syn på kvinder og køn fra antikken til i dag og giver den moderne debat et historisk perspektiv. Hun afviser, at islam grundlæggende er kvindejendsk og præsenterer i bogen de traditioner og kulturer, som ligger bag bl.a. tilsløringen af kvinder.

Leila Ahmed er professor i kvindestudier ved Harvard Divinity School, Cambridge, MA. Hun har foruden denne bog bl.a. udgivet selvbiografien, *A Border Passage: From Cairo to America – A Woman's Journey*.

Leila Ahmed: **Kvinder og køn i islam. En moderne debats historiske rødder**. Oversat af Birgitte Rahbek og tilrettelagt af Carl-H.K. Zakrisson og Åse Eg Jørgensen. 12 × 19,5 cm, 448 sider, indbundet. Pris 249 kr. (abonnementspris 200 kr.). ISBN 978-87-7695-043-9.

Få bøgerne tilsendt

Tegn abonnement på Carsten Niebuhr Biblioteket og få automatisk tilsendt alle udgivelser i serien med rabat. Abonnenter modtager desuden gratis Carsten Niebuhr

Bibliotekets lille blad, hvor danske og internationale forfattere behandler temaet for kommende bind. Man kan også tegne abonnement på bladet alene, uden at abonnere på bøgerne. Det koster 80 kr. årligt.

Kopier, skriv af eller klip ud. Kuponen sendes til Forlaget Vandkunsten, Lindgreens Allé 20 C, 2300 København S
Eller bestil bøgerne på www.forlagetvandkunsten.dk

Ja tak!

☐ Jeg tegner **abonnement på Carsten Niebuhr Biblioteket** og modtager løbende blade og bøger.

Jeg sørger selv for eventuelt at afbestille udgivelser. Send mig fra start nedenstående bøger med rabat:

☐ Jeg tegner IKKE abonnement, men bestiller følgende bøger til ordinær bogladepris:

☐ Crone og Shmoleh: *De fremmedes bog*. 198/158 kr.

☐ Rudolph Peters: *Jihad i klassisk og moderne islam*. 198/158 kr.

☐ Oleg Grabar: *Alhambra*. 248/198 kr.

☐ Olivier Roy: *Den globaliserede islam*. 198/168 kr.

☐ Michael Cook: *Koranen. En meget kort introduktion*. 148/128 kr.

Carsten Niebuhrs *Rejsebeskrivelse fra Arabien og andre omkringliggende lande*, i 2 bind, 398/298 kr. pr. bind

☐ Bind 1

☐ Bind 2

☐ Robert Irwin: *1001 nat. En indføring*. 228/180 kr.

☐ *Min Sundheds Forliis*. Frederik von Havens rejsejournal fra Den Arabiske Rejse 1760-1763. 350/250 kr.

☐ Roy P. Mottahedeh: *Profetens Kappe*. 269/200 kr.

☐ Sami Zubaida: *Ret og magt i den islamiske verden*. 249/200 kr.

☐ A.W.Dinesen: *Abd el-Kader og Forholdene mellem Franskmand og Arabere i det nordlige Afrika*. 249/200 kr.

☐ Annemarie Schimmel: *Små paradiser*. 249/200 kr.

☐ Jakob Skovgaard-Petersen · Johannes Pedersen · Hans Munk Hansen: *Al Azhar*. 249/200 kr.

☐ Barbara Freyer Stowasser: *Kvinder i Koranen. Helligtekst, tradition og fortolkning*. 249/200 kr.

☐ Leila Ahmed: *Kvinder og køn i islam. En moderne debats historiske rødder*. 249/200 kr.

☐ Jeg tegner KUN abonnement på Carsten Niebuhr Bibliotekets **præsentationsblad**, som koster 80 kr. om året for 3-4 numre. Alle bestillinger tillægges forsendelse.

Navn

Adresse

E-mail
